

OCELIARSKY PRIEMYSEL V SR V ROKU 2015 A 2016

Do oceliarskeho sektoru v SR patrí výroba surového železa a ocele a ferozliatin (SK NACE 241), výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele (SK NACE 242) a výroba ostatných výrobkov prvotného spracovania ocele (SK NACE 243).

V sektore 241 sú najvýznamnejšími výrobcami U. S. Steel Košice, s.r.o., OFZ, a.s., VALSABBIA SLOVAKIA, s.r.o. a KOVOHUTY Dolný Kubín, s.r.o.

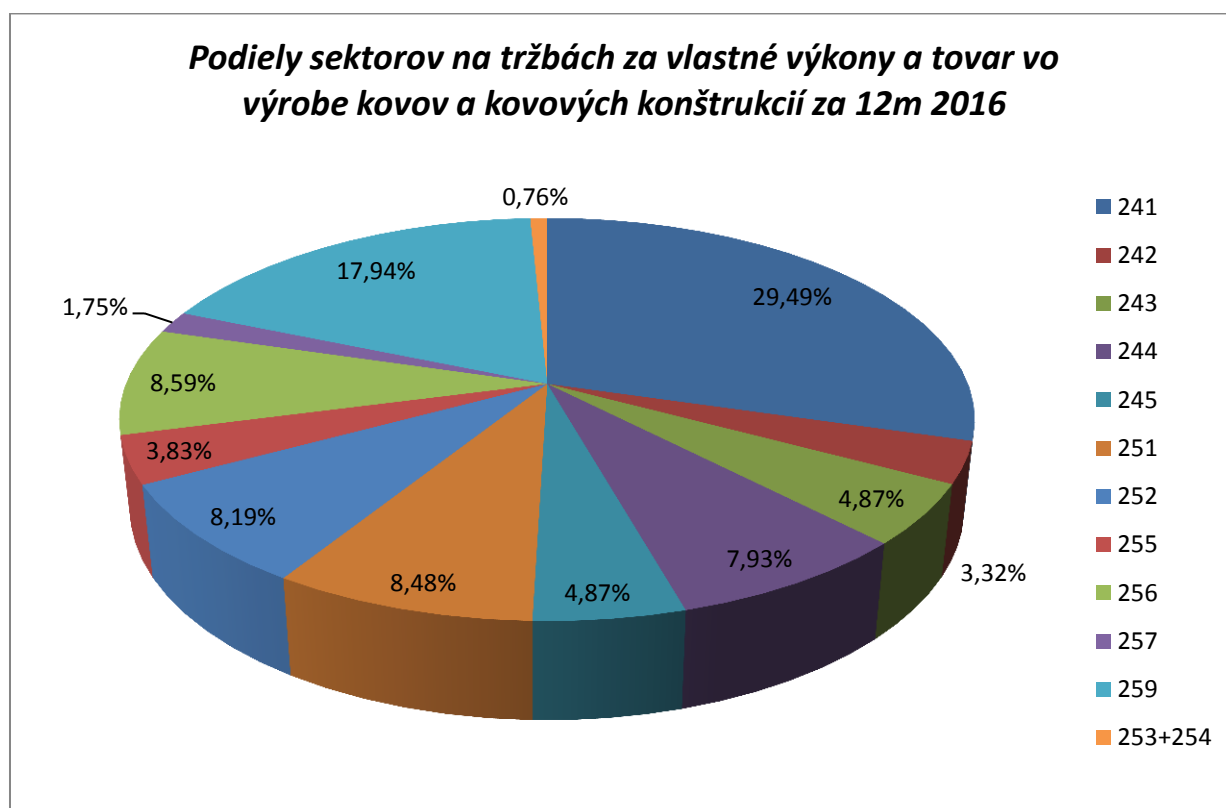
V sektore 242 dominujú Železiarne Podbrezová a.s., BOHUŠ s.r.o., KOMAD spol. s r.o., INVITA, s.r.o. a PIPECO SLOVAKIA, s.r.o..

V sektore 243 sú to najmä Bekaert Hlohovec, a.s., CD - profil s.r.o., KOVOSTROJ a.s. Dobšiná a Hörle Wire s.r.o.

U hlavných reprezentantov oceliarskej produkcie došlo v roku 2016 k poklesom tržieb. V dôsledku toho sa zhoršili hlavné ukazovatele hospodárenia za rok 2016 oproti predchádzajúcemu roku. Z toho v :

- sektore 241 sa dosiahli tržby za vlastné výkony a tovar v hodnote 2 218 684 115 eur (medziročný pokles o 3,49 %);
- sektore 242 to bolo 249 791 088 eur (medziročný pokles o 8,98 %);
- sektore 243 to bolo 366 090 711 eur (medziročný nárast o 2,35 %).

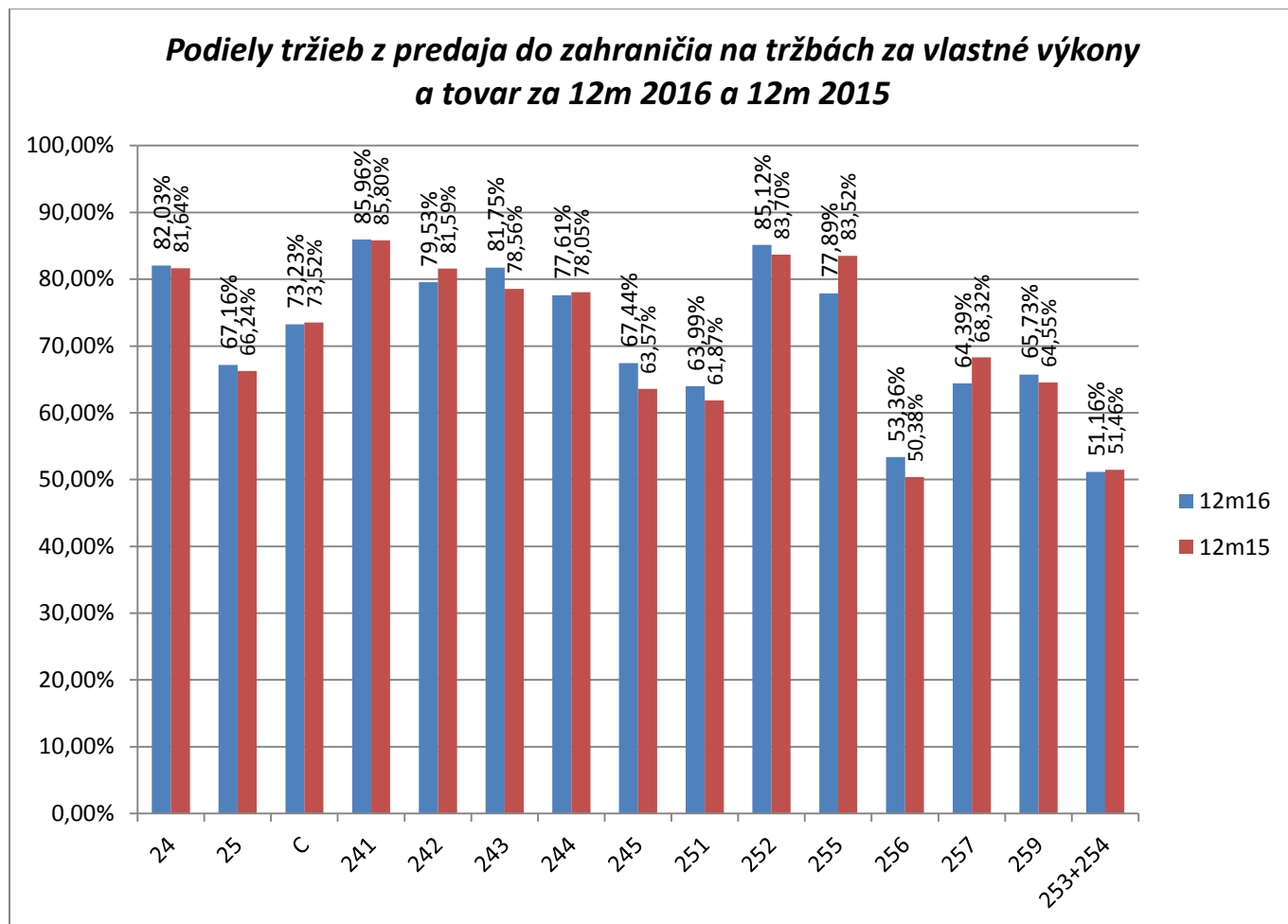
Na základe výkazov Priem 1-12 sú spracované Podiely sektorov na tržbách za vlastné výkony a tovar vo výrobe kovov a kovových konštrukcií v roku 2016 uvedené v grafe č. 1.

Obr. 1 Podiely sektorov na tržbách za vlastné výkony a tovar vo výrobe kovov a kovových konštrukcií za 2016
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Najvyšší podiel na celkových tržbách v sektore 24 majú už dlhodobo tržby z predaja do zahraničia, ktoré v roku 2016 poklesli o 3,11% na úroveň 3 114 978 255 eur. Tržby z tuzemska tiež poklesli o 5,61 % na úroveň 682 273 856 eur.

Tržby zo zahraničia poklesli najviac v sektore 242 o 11,27 % na hodnotu 198 662 523 eur. Pokles tržieb zo zahraničia bol zaznamenaný aj v sektore 241 o 3,31 % na hodnotu 1 907 133 863 eur. Pokles tržieb bol čiastočne kompenzovaný nárastom v sektore 243 o 6,51 % na hodnotu 299 278 491 eur. Výsledky sú uvedené v grafe č. 2.

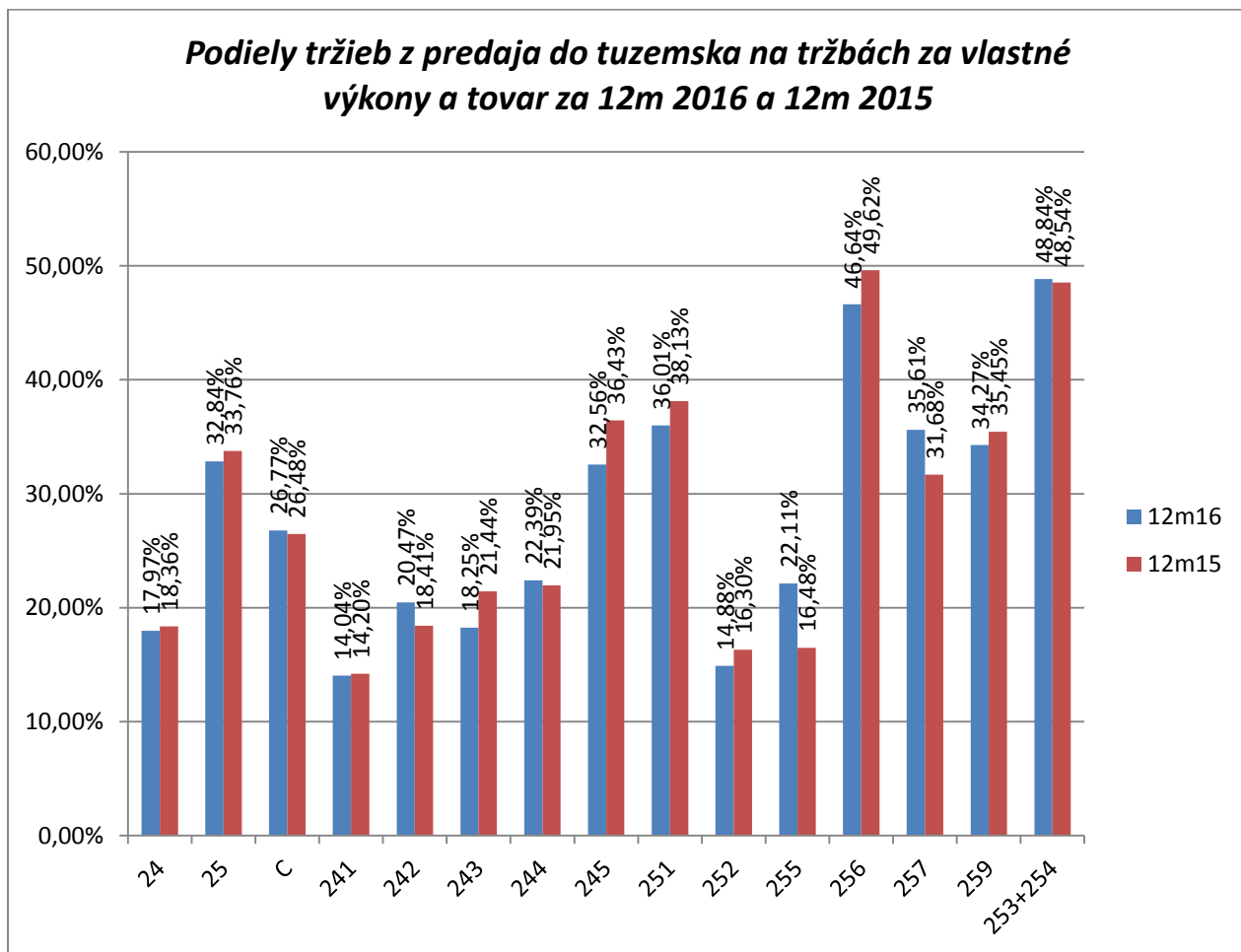

Obr. 2 Podiely tržieb z predaja do zahraničia na tržbách za vlastné výkony a tovar za 12mesiacov 2016 a 12mesiacov 2015
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Tržby z tuzemska poklesli vo všetkých sektoroch, okrem sektora 242, kde došlo k nárastu o 1,19 % na úroveň 51 128 565. V roku 2016 sme zaznamenali nasledujúci pokles tržieb z tuzemska:

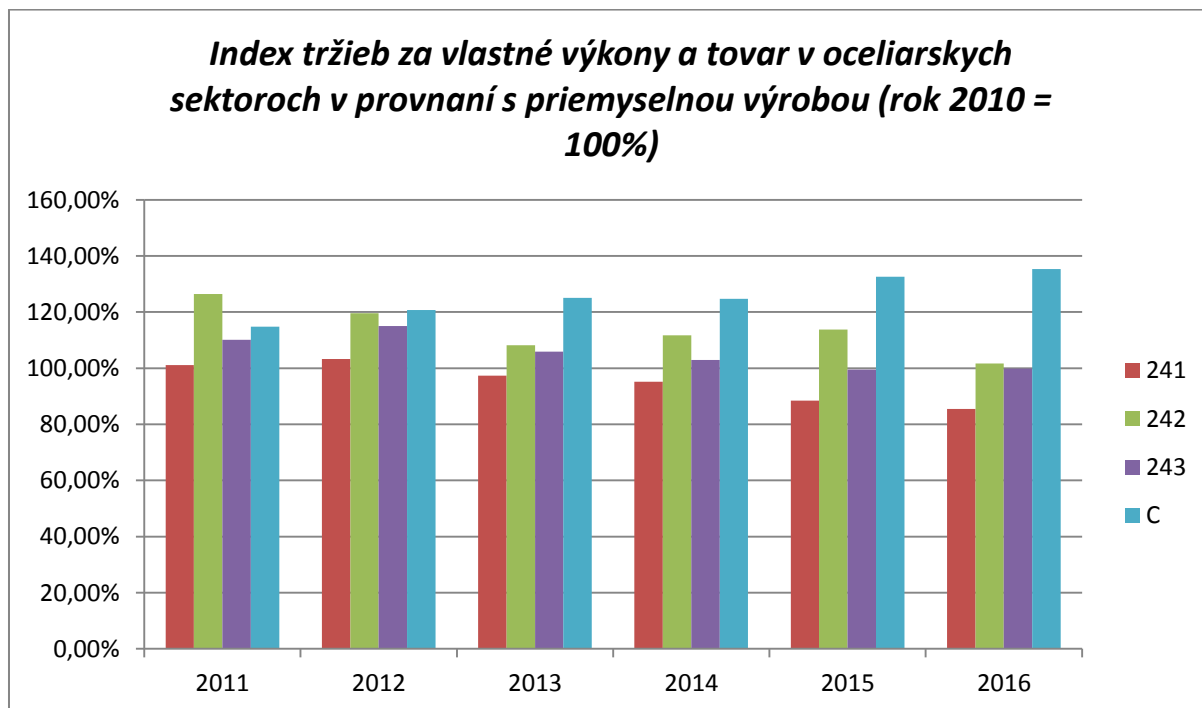
- v sektore 241 pokles o 4,57 % na úroveň 311 550 252;
- v sektore 243 pokles o 12,87 % na úroveň 66 812 220.

Situácia je znázornená v nasledovnom grafe č. 3.

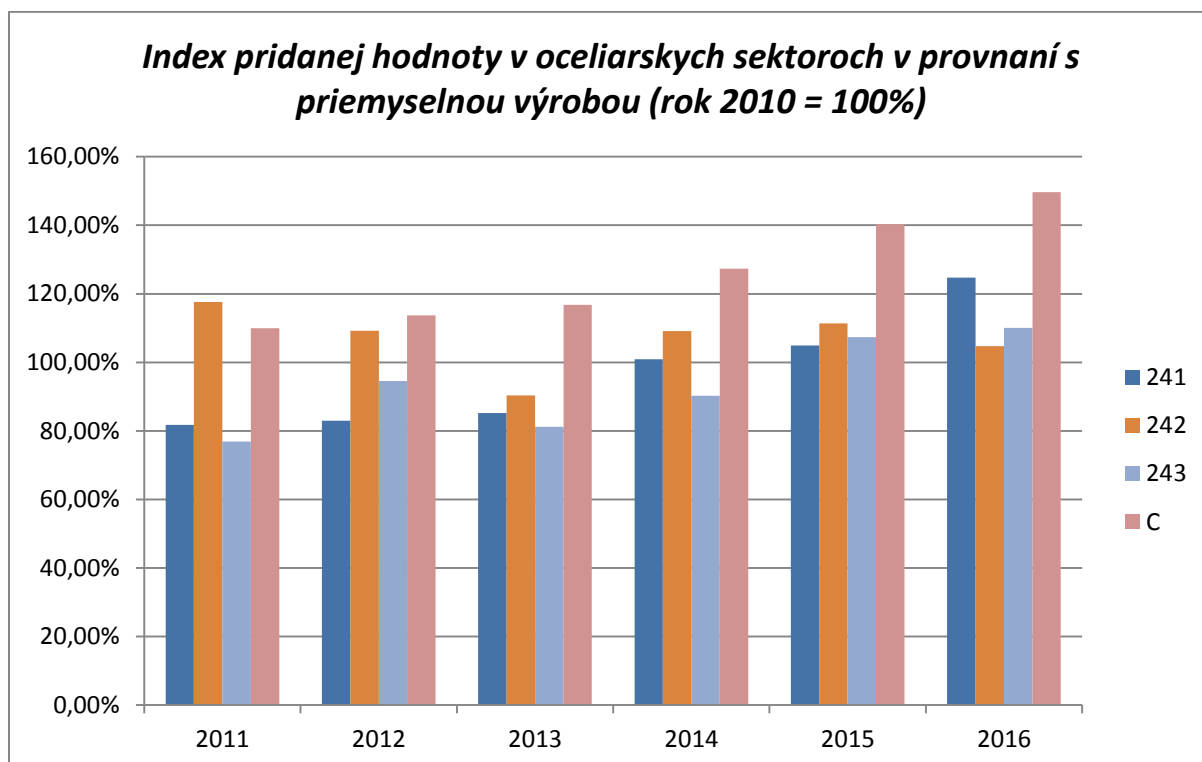
Obr. 3 Podiely tržieb z predaja do tuzemska na tržbách za vlastné výkony a tovar za 12mesiacov 2016 a 12mesiacov 2015
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Pri hodnotení strednodobého vývoja tržieb za vlastné výkony a tovar (v bežných cenách) v sektoroch výroby železa, ocele a výrobkov z nich vidieť, že od roku 2010 tržby klesali v sektore 241, v sektoroch 242 a 243 bol vývoj nerovnomerný, po prechodnom raste nasledoval pokles a určitá stagnácia, čo dokumentuje graf č.4, na ktorom sú zaznamenané indexy tržieb za vlastné výkony a tovar v týchto sektoroch v porovnaní s priemyselnou výrobou v jednotlivých rokoch s tým, že hodnota v roku 2010 slúžila ako porovnávací štandard.

Obr. 4 Index tržieb za vlastné výkony a tovar v oceliarskych sektoroch v porovnaní s priemyselnou výrobou
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Napriek poklesu tržieb však možno konštatovať, že v oceliarskych sektoroch dochádzalo k zlepšovaniu zhodnocovania vstupov, čo vidieť na vývoji indexov pridanej hodnoty oproti roku 2010.

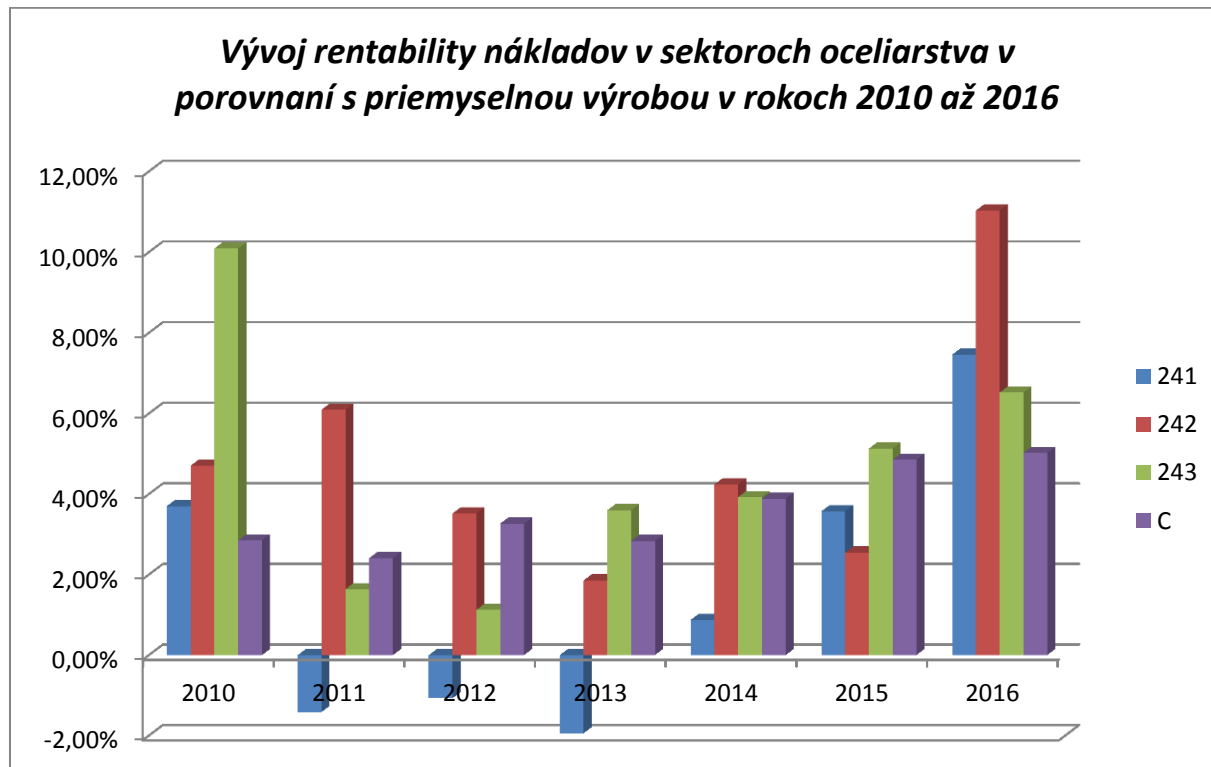

Obr. 5 Index pridanej hodnoty v oceliarskych sektoroch v porovnaní s priemyselnou výrobou
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Po prechodnom období poklesu, ktorý sa však postupne spomaľoval, vidieť v sektore 241 od roku 2014 rast pridanej hodnoty, ktorá v roku 2016 napriek pretrvávajúcemu znižovaniu tržieb dosiahla hodnotu cca 125 % úrovne roku 2010. V sektore 242 to je cca 105 % a v sektore 243 cca 110 %. Tieto zlepšenia sú výsledkom technologických inovácií a racionalizačných opatrení zameraných

na vyššie zhodnocovanie vstupných materiálov a energií, v dôsledku čoho po dlhodobom poklese zaznamenávame v rokoch 2015 a 2016 medziročne rasty podielu pridanej hodnoty k spotrebe materiálov, energií a ostatných neskladovateľných dodávok o 5,3 a 9,8 p.b. v sektore 241. V sektore 242 boli zaznamenané medziročné nárasty o 2,8 resp. 3,2 p.b. a v sektore 243 o 5,3 resp. 2,0 p.b.

Vyššie zhodnocovanie vstupov sa prejavilo aj vo vývoji rentability nákladov (viď graf č. 6), kde taktiež napriek poklesu tržieb vidieť v poslednom období zlepšovanie, čo spolu s nižšie uvedeným vývojom nových objednávok dáva možnosť zlepšovania postavenia týchto sektorov.

Obr. 6 Vývoj rentability nákladov v sektoroch oceliarstva v porovnaní s priemyselnou výrobou v rokoch 2010 až 2016
Zdroj: [Štatistický úrad SR]

Nové objednávky za jún 2016 v sektore 241 vykazujú oproti marcu 2016 spomalenie poklesu, nakoľko sa tento z 26 % znížil na 2,4 %. V septembri sme však už zaznamenali ich medziročný rast o 15,4 %. V sektore 242 bol v 1. polroku ešte zaznamenaný hlboký pokles nových objednávok, ktorý dosiahol v júni hodnotu 18,4 %, v septembri však už sektor vykázal medziročný rast o 6,9 %. V sektore 243 klesli nové objednávky v júni o 4,3 % avšak v septembri vzrástli o 1,7 %. Ku koncu roka 2016 evidujeme celkový nárast nových objednávok o 19,2 % v celom sektore 24. Najväčší nárast objednávok zaznamenávame v sektore 241 o 34,7 %, nasledovaný sektorom 243 o 2,7 %. V sektore 242 došlo k poklesu nových objednávok o 1,2 %.

Výpadky v tržbách sprevádzal aj pokles zamestnanosti (sledované v podnikoch s 20 a viac zamestnancami) s následnými ukazovateľmi.

- Výroba surového železa a ocele a ferozliatin (SK NACE 241) v 7 podnikoch pracovalo 11 063 zamestnancov (medziročný pokles o 5,2 %), v prvom polroku 2016 to bolo 10 996 osôb (medziročný pokles o 2,4 %) a za 3 štvrťroky 2016 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov 10 985 (medziročný pokles o 1,5 %); ku koncu roka evidujeme priemerný počet zamestnancov na úrovni 10 955, čo predstavuje v medziročnom porovnaní pokles o 0,98%.
- Výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele (SK NACE 242) v 7 podnikoch 3 519 zamestnancov (medziročný pokles o 2,2 %), v prvom polroku to bolo 3 471 osôb (medziročný pokles o 5 %) a 3 za štvrťroky 2016 bol priemerný evidenčný počet

zamestnancov 3 524 (medziročný pokles o 4,1 %); ku koncu roka 2016 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov 3 523 (medziročný nárast o 0,10 %).

- Výroba ostatných výrobkov prvotného spracovania ocele (SK NACE 243) v 12 podnikoch 2203 zamestnancov (medziročný rast o 12 %), v prvom polroku to bolo 2 160 osôb (medziročný rast o 0,5 %) a 3 štvrtroky 2016 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov 2 156 (medziročný pokles o 1,6 %), ku koncu roka bol priemerný evidenčný počet zamestnancov 2 169 (medziročný pokles o 1,6 %).

Tento pokles bol však nevyhnutným opatrením zameraným na udržanie konkurencieschopnosti v oblasti produktivity práce.